

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Змаганя до приєднаня лівциі.

(+) Останні вісти, які наспіли про покликанє бар. Хлюмецкого, потверджують наші погляди висловлені перед двома днями в сій справі. Барон Хлюмецкий відідав угорского міністра-президента Селя в єго літнім побуті в Ратот, де також прибув міністер гонведів барон Фейерварі і міністер торговлі Геґедіс. Відтак Хлюмецкий удав ся до Відня, де також відбув чотирегодинну нараду з представителями більшою власности німецької (між ними гр. Освальд Тун, Штірг, Грабмайр, Дубский, Бернрайтер), а міністер-президент Сель також мав прибути до Відня. Перед тим відбула ся також більш як тригодинна рада міністрів під проводом міністра-президента гр. Туна.

Все те указує зовсім виразно на змаганя до приєднаня на разі більшої власности німецької для спокійної роботи парламентарної а передовсім уможливленя делегаційної сесії, в котрій також вельми інтересована Угорщина.

Сі проїздки і переговори бар. Хлюмецкого дали знов нову нагоду до всяких здогадів а навіть певного зворушеня в молодеческій пресі, котра грозить евентуально обструкцією на случай, якби укорочено дотеперішній ческий стан посіданя. Сих погроз однак не треба брати так горячо, бо справедливо замітила одна консервативна часопись: auch in Prag wird nicht so heiss gegessen, wie es gekocht wird. Бар. Хлюмецкий не є такий короткозорий, щоби своєму посланництву міг ворожити який небудь успіх без ческого або навіть проти ческого сторонництва в раді державній і єго всі змаганя не мають певно на цілі вилученя з правциі ческого сторонництва, а лише приєднанє для неї хочби якоїсь частини лівциі.

В звязи із змаганями Хлюмецкого

стоїть неперечно і подорож д-ра Ебенгоха до Відня. Католицко-німецькі людовці все були тим сторонництвом в правциі, котре бажало стати посередником до справедливого уладженя межинародних відносин і управленя язиково-національних домагань поодиноких сторонництв правциі і лівциі. Вправді лівция старала ся всіми способами відорвати католицко-німецьких людовців від правциі, а коли се не вдавало ся, пятавала їх всюди і при кожній нагоді зрадниками німецької справи. Однак католицко-німецькі людовці видержали аж доси єго огневу пробу і не подали ся. Тай тепер з нагоди бесід д-ра Катрайна, Фукса, Керна і ин. появили ся голоси в ліберально-німецьких часописах з завізванєм, щоби католицко-німецькі людовці відлучили ся від правциі а приступили до deutsche Gemeinbürgschaft; але дістали на те зовсім рішучу відправу, що католицко-німецькі людовці не бачать причини виступати з правциі, як довго она стоїть вірно при своїй програмі відомого адресового нарису.

Католицко-німецькі людовці уважають себе природним посередником між славянськими сторонництвами правциі а німецькою лівциєю і бажують се посланництво сповнити. Як раз по повороті д-ра Ебенгоха з Відня і візиті єго у гр. Туна появила ся в Linzer Volksblatt статя, в котрій він промавляє за загальним завішенєм оружя між спорячими сторонами в раді державній і устанавленєм виділу для примиреня. Є се очевидно змаганє, котре має лише пособляти змаганєм бар. Хлюмецкого, як і бажанєм правительства і корони, щоби уможливити в раді державній успішну роботу. Можна сподівати ся, що небавом буде покликаний виконуючий виділ правциі до Відня, щоби також своє слово сказати в цілій сій підготовляючій роботі задля розгальмованя парламенту.

З політичного поля.

Німецька опозиция зачинає вже комбінувати. Самій їй вже стало горячо від тих загонів безвзглядної обструкції та радикальної агітації, тож тепер стає придумувати, яким способом вилізти би з сєго багна, у яке самохить залізла. Притоку дало до сєго покликанє бр. Хлюмецкого на цісарский двор до Ішлю. Єго особи ухопили ся зараз як дошки ратунку. Гр. Тун іде в димісію, — заликували німецькі опозиційні днівники, — німецькі ліберали стануть знов при кермі держави, а старий централіст Хлюмецкий розвяже теперішню замотану ситуацію в користь німецької Gemeinbürgschaft. У тім розгарі вже почала »N. fr. Presse« робити комбінациі, що до будучої парламентарної більшости. Рахуби свої оперла на хиткості становиска »кола польского«, про яке утерла ся вже гадка, що »der Polenklub ist für alles zu haben:« яка тільки більшість зложить ся — Поляки завсєгди приступлять до неї. Таке припущенє в нинішній ситуації стало можливим хіба задля того, що найбільший польский орган політичний »Słowo Polskie« залюбки управлює опозиційну політику і всіма силами пре до роз'єднаня нинішньої славянської більшости. Однак ціла більшість польської праси станула по противній стороні. Але чи твердо і не похитно? На се дають відповідь слова »Przeglądu« з нагоди покликаня бр. Хлюмецкого на нараду до цісаря. Виказавши переконанє, що всяка зміна конституції ані навіть зміна теперішнього правительства не є абсолютно намірена, припускає згаданий днівник, що бр. Хлюмецкому принаде роля посередника для примиреня частини опозиції з теперішньою більшостю. Очевидно, не ціла більшість згодить ся на примиренє, »натомість ми Поляки, — каже Przegląd, не маємо жадної причини супротивляти ся посередництву бр. Хлюмецкого. Ані як міністер торговлі в кабінеті кн. А. Аверсберґа, ані як президент польської палати від р. 1893 до 1896 не подав нам жадної причини, аби ми уважали єго своїм противником. Овшім, не-

Омелько Цуциня.

Оповіданє

Олександра Катренка.

(1897 р.).

(Далі).

Біжучи думав Степан Михайлович.

— Чого? Щоб подивити ся як може він і справді ласце життєм? Дивити ся і через те ще більше мучити ся? Нехай єму! Спільного у мене з ним нічого немає. Він сам по собі, я сам по собі. Сьвіт тепер такий вже мабуть настав, що свинарі роблять ся панами, а пани свинарями. Черевіщо-ж воно так? Через віщо? А хто єго знає. Як жеж це Омелько доскочив, добув собі такого всього? Омелько свинар! Невже-ж добром? Ні, добром добра не наживеш!

Омелько-ж тим часом йшов, йшов, та і спинив ся. Миттю якийсь нагляд народив ся у його голові. Він спинив ся і мить, дві тільки постояв на місци, потім круто повернув ся і скільки мочи подав в здогін за Степаном Михайловичем.

— Степане Михайловичу! Степане Михайловичу!

Кричав він, задихаючи ся від швидкої ходи.

— Степане Михайловичу! Постривайте бо!

Постривайте, бо я вам забув щось сказати. Велике діло є. Сказано стільки не бачили ся, побачили ся, балакали, балакали, а до головного і не добрали ся. У такому випадку воно по всяк час мабуть так буває: і богацько хочеть ся сказати і нічого не скажеш, і все хочеть ся вилжити і нічого не виявиш, по вергах так тільки сюди-туди поскакаєш, та й годі. От так і ми з вами. Слухайте-бо, Степане Михайловичу, от що... ви бідкаєте ся?

— А так.

— Он бач! А я вам хіба-ж як? Хіба-ж я що? Хіба-ж я вас не знаю? Хіба-ж ми з вами чужі, або хіба-ж у мене душі немає і я не тямлю, що ви задля мене колись-то робили! Я, знаєте, допомогти вам хочу. Змогу до того певну маю.

— Як?!

— Та так! Простісінько. Аби-б ви не від того, а я вам місце, добре місце дам зможність одержати. Вдвічі, втричі, куди там! ще й більше на вприклад ви там заробляти мете у своєму тому старцівсьькому телеграфі. Ви і не гадаєте і змоги не маєте гадати собі скільки ви заробляти мете. Я вас на ноги зіпну. Я вас щасливим зроблю. Аби би тільки ви згодили ся переіначити свою цю бідощну долю на не вприклад крацу.

— Та чомуж! Я з радістю. Не задля себе, а задля діток своїх, їх же у мене аж четверо, вчити їх треба. Та задля їх я куда хоч аби-б тільки, аби-б тільки їм краще було.

— Добре, добре буде всім. І дітям вашим і вам добре буде.

— А деж місце задля мене ви маєте на увазі?

— Та бачите, зараз ніколи казати, довго богацько де об чому треба побалакати, умовити ся треба. Неодмінно заходьте ви сегодня до мене у вечері і все зробимо до ладу. До того я вас у себе й познайомлю де з ким з такими, що ви не пожалкуєте, що ви прижалкуєте, що спізнаєте ся з ними. Приходьте-ж неодмінно, неодмінно, ждати му вас.

І, не діждавши ся ніякої відповіді, Омелько ввіймав Степана Михайловича за руку, стиснув її і покинув єго спантеличеного.

— Що воно таке! Думав Степан Михайлович, стоячи на місци. Чи заносить ся він, чи й справді він, цей Омелько Цуциня, має таку міч, щоб мнї, як каже, запобігти? Але чого на сьвітї не буває небуває! Приклад же на єму самому перед моїми очима. Не злиняю! Треба піти, хоч побачу, що з єго й як є. Єге, піду! Твердо поклав Степан Михайлович і навіть на серцеві і душі єму чогось полегчало, навіть радісно

раз голосно він заявив свої симпатії для нашого народу. Преп'ять не можемо на людей дивитися виключно через чужі окуляри, ческі чи інші. Першим питанням для нас повинно бути: як хто поводить ся та поводить ся супротив нас? Після сего ми повинні его судити, а з сеї точки погляду бр. Хлюмецький у висшій степені заслугує на нашу симпатію, чим не один з політиків, що засідають в рядах більшости, пр. такій Грегр, що перед пяти роками обкидав обидами Поляків з радї державній.

Росія заангажувала ся так сильно в далекім Сибірі з будовами желізниць, що тимчасом на полудни, в Малій Азії, Німці завели сильну конкуренцію з російским впливом. Німецький банк разом з отоманським банком одержали від султана концесію на будову ж лїзниць в Малій Азії. Одна з сих желізниць має вести аж до Багдаду коло перської границі. Позаяк з'обов'язана Персії супротив Росії, після яких Росія має першєство при узисканю концесії на будову желізних доріг, кінчать ся вже за чотири роки, то заходить обави, що тоді Німці зможуть продовжити своє желізничє підприємство і на перську територію. Російська політика іде до того, аби оперти ся о океан на сході і полудни. Перше вже осягнула, а через те може втратити друге. Тому російські політики накликають правительство, аби свою увагу звернуло на події, які відбуваються в Малій Азії.

Відношенє Англії до полуднево-африканських держав заострює ся. Трансвал, кажуть Англії, не доповнював через 14 лїт своїх з'обов'язань супротив Англії, а тепер виступив в додатку з жаданєм, аби она звільнила его від «підданьчої зависимости». Се уважають Англії чистою неможливістю і загальна їх опінія виступає остро против губернатора Трансвалю Крігера. Его упір погіршить лише справу, бо Англія не бажає нічого більше, як війни, а єї флота в кількох днях зможе здавити недостаточні воєнні сили Крігера.

На Филиппинах ведене війни Американцями против Тагалів виглядає більше на яке експлуативне підприємство, ніж на війну. Вплив Американців ограничений заєдно ще на побережє острова, і жадні змаганя воєнних виправ не змогли на стало придбати їм більшого шару безпечної землі. Отже тепер Американці взяли ся на такий спосіб, що відразу будують желізницю у глибину краю під охороною війська. Перед локомотивою поїзду, що їде в небезпечні околиці, приміщений вагон з швидкострільними арматами. В разі небезпеченства сеї вагон достаточний, аби перед найбільшим напором Тагалів забезпечити поїзд і шлях желізниць. Таким способом вже зачинають експлуатувати край, нїм ще его на стало заняли збройною силою.

стало, там у его заворушила ся надія якась на віщось.

X.

Змова й згода.

Степан Михайлович, колишній панич той, був собі й справді людиною бідлашною не помалу. Всєї тієї неодмінности, яку повинен мати кожний урядовець усюди, щоби посувати ся по стежці від меньшого все до більшого і більшого, а нарешті стати і великим, у його зовсім бракувало. Він був голінний, дотенний, бездукавий працівник свого діла, та й сількісь, та й більш нічого. Але на сьвітї того всього мало, щоб зробити що небудь і задля себе, щоб зробити що небудь і з себе. Праця, хоч би яка, мало коли робить людину щасливою. Щирого працівника тільки і всього що терплять, не вигонють з місця, іноді то може і похваляють, та й сількісь, та й годї, та й край. Посувають ся-ж такі, які не робити вмють, те у них межі інчим тільки, а вмють посувати ся. Правда, що вмине це дуже важке, важчїйшим воно бува над усякої праці справедливої, хоч і користне воно проте, найкористнїйше проти якої хоч праці-ж. Треба тільки те і робити, щоб цілий вік свій спожити щасливого випадку, з якого-б мога власно скористувати ся. Застеживши такого, ловити его. Добувати его, не хентуючи ніякими способами, хоч би навіть через те може сотня, друга яких людей через тебе і без шматка хліба залишила ся-б, або що, прикладом кажу. Ці-

Процес Драйфуса.

Генерал Дельоа є тої гадки, що зізнав майора Гертмана не є цілком точні. Він заявляє рішучо, що Драйфус старав ся видобути якусь скількість тайних документів, та тим більше є се можливе, що говорив про те в кофейни з товаришами, та шукав за тим у міністерияльних актах. То-ж, як каже, неможливости не було. На се відповідає ему майор Гертман, що він висноує заключеня з фактів, коли ген. Дельоа кладе лише гіпотизм.

На жаданє Ляборіого відчитано листи, які вимінляли між собою Гонзе та Пікарт, коли Пікарт був шефом інформаційного бюра та звернув уже свою увагу на махінації Естергазого. Пікарт жадав від свого шефа дальших інструкцій. Та тепер показало ся, що відроблювано усеї листи Пікарта до Гонзе і навідворот.

Далі зізнавав свідок Франц Прюсер Дефонд-Лямот, інженер та капітан у генеральнім штабі артилерії. Він заявляє, що не було ніяких трудностей дістати стрільничий підручник у генеральнім штабі. Давано его кождому хто, лише хотїв. Лямот заявляє далі цілком рішучо що *bordereau* не міг написати Драйфус ані в загалі ніхто з приділених до генерального штабу офіцерів П. року. Дати у вичислених в *bordereau* документах відроблено нарочно. На тлі зізнав Лямотеа вивязали ся довгі дискусії між ним а генералами, що не причинили ся багато до проясненя справи.

НОВИНИ

— **Поєдинок між двома офіцерами.** Ц. к. Прокуратурия держави просить нас о поміщенє слїдуочого сиростованя. На жаданє ц. і к. Коменди 11. Корпуса у Львові по мысли § 19. закона правсового прощу чесну Редакцію о поміщенє в найближшій або в другім з ряду числї часописи слїдуочого сиростованя:

Вість подана в новинках нашої часописи з дня 23. серпня с. р. під заголовком: «Поєдинок» є о скілько дотичить причин поєдинок незгідна з правдою. Після заряджених доходжень через ц. і к. Коенду Корпуса було причиною поєдинку мотива чистою особистою а не національною натурою.

Неправдою є також, якобы випадок поведуючий поєдинок лучив ся підчас обїду урядженого з нагоди уродин Найяснїйшого Пана, бо лучив ся доперва по обїді межі годину 9. а 10. вечером. — Львів 2. вересня 1899. За ц. к. Прокуратора державного *Невядомский*.

— **Зі Станїслава** пишуть до «Дїла» про ось який сумний факт, на який чесному чоловікови замало слів обуреня:

«Вчера виїхав зі Станїслава митрополит Куїловский, а має приїхати еп. гр. Шенцицкий. З тої вагоди голова тутешньої капітули митрат о. Вас. Фацієвич розіслав до всіх тутешних урядів запрошенє до участі в повитаню нового архієпископа рускої церкви. Однак, хоч і станї-

лий вік треба відшукувати собі людей, через яких мога є де небудь, що небудь собі залучити. Відшукавши-ж, до тих людей підлабузувати ся, підлазити, згинати ся перед ними, душею, серцем, коли є вони у кого з таких працівників, кривити, перекривляти ся, щоб ласки їх тільки сякої такої досягти, бо-ж слово ласкаве таких, одно слово тільки їхне посуває вже ось як, он куди он до якої до красної долї. Богацько способів живе на сьвітї до посування себе, всіх їх і не перекажеш. Степан же Михайлович наш нї до одного з тих способів безлічних нездатним був, а через те і бїдував собі. 20 лїт він урядував на одному місці і сливе всі 20 лїт на 50-рублевій платні. З гими-ж своїми 50 рублями він дуже, дуже бїдував і краю того бїдування не бачив. Він мав у себе четверо дітей, яких треба було вчити. до розуму хоч якого небудь їх доводити, але де там було ему їх тее, коли з таким коштом, та у такому великому місті, як Харків, таку сімю і прогудувати трудно, не то що. Непереливки життєві що далі, то все більше і більше знесилювали духовно Степана Михайловича. На его іноді находили такі хвилини, в які він замислював ся і навіть недалеким був до покладу, що жити на сьвітї не варто є задля його і що саме найкраще зробити-б ему, це укоротити ему віку свого.

(Далі буде).

славїська капітула і о. В. Фацієвич уважають себе Русинами, і то незвичайними. а найліпшими представителями руского народу, а також домагають ся, щоби весь руский нарід уважав їх за таких, то мимо того всі ті запросини були написані і підписані о. В. Фацієвичем *по німецькі!* «Доборолась Україна до самого краю — гірше Ляха свої діти єї розпинають!» плакав колись Шевченко, а ми ще нині, по тільки літах, мусимо на кождім кроці пізнавати правдивість его слів. Коли нарід руский підняв ся до завзятої боротьби за свої права, домагаючись самостійного культурного розвитку для себе, коли в боротьбі за права руского народу потекла навіть хлопска кров, коли врешті в цілій рускій часті Галичини підніс ся могучий оклик: «Домагаймо ся від властий рускої переписки, добуваймо рускій мові належні їй права!» а руске духовенство майже вєводи підняло в сїй важній справі свій голос — в такій власне порі настоятелї духовенства зраджують народну справу, покидають народний стяг без найменшої причини, бо-ж запросини в німецькій мові не впаде хоч-би найдрібнїша окрушина, а знов за запросини в рускій мові нікому не впав би був і волос з голови. Тут винна ледача натура, що каже цурати ся свого рідного, а вживати чужого. Так то «помагають» наші висшї духовні бороти ся вам з тяжкими противниками: «Що-ж діяти! Коли пастирі так ідуть, то «треба вівцям пасти ся самим!» як сказав поет Франко. І руский нарід так поступить. Він, мимо всіх ворожих затїй, здобуде собі те, що ему по закону Божому і людському належить ся; але ті Русини, що в найважнїйших хвилях не йшли так, як вимагало добро руского народу, не будуть мати місця і права до участі в спільнім радїстнім сьвятї народнім в обновленій рускій хатї! — P. I.

Ми еще додамо, що дуже часто відвисших політичних властий приходять до станїславської консисторії руські письма на які патріотична консистория зволить усе відповісти по нїм ечки. Ну отці канонїки, чому се всьо так? Де відповідь? Не є се ясна зрада сьвого народу?

— **Огні.** В Бродах вибух дня 1. с. м. огонь в фабриці шпіритусу. Огонь угашено сейчас завдяки великої скількості води. — В Отинї вибух огонь дня 24. серпня на даху одного з домів і знищив в наслідок вітру 3 доми цілком і кілька сусїдних, у більшій часті меньша половина домів була асекурована. — В Лодї згорів будинок ткацької фабрики. Страта 200.000 рублів. — В Тучні, пов. Перемишлянского знищив огонь дня 24. серпня 9 селянських загород разом з всіми запасами тогорічних зборів.

— **У власній обороні** видав редактор «Monitor» отвертий лист у відповідь на такий же лист п. Домбровского. члена редакції Kurjer-a Lwowsk-ого. Передовсім поясненї там причини виступленя Домбровского против Брайтера — а є они зовсім приватної натурї: скритикованє статї про смерть Зїми. Домбровский доказував що она була природною, а Брайтер не хоче вірити в се, хотїй хеміки не нашли жадних слїдів отруї. Взагалі польські демократи відграють дивнєньку ролю у аферї каси ошадности. Не кажучи вже про *Slowo Polskie*, що его заснували за гроші з каси щадничої і Kurjer Lwowski також рад би зі смертю Зїми запечатати цілу справу. Тимчасом Брайтер виступив був против кандидатури Малаховского на бурмістра Львова та против других личностей, замінаних у справу щадничої каси; навав на д-ра Т. Соловія — котрий вже і вивів свою справу перед суд; та гримнув на посла Стапінського, що за 100.000 зр., обіцяних Згурским, директором банку кредитового, для нового, парцеляційного банку, пішов рука в руку з тим чоловіком, против якого вже від довгого часу Monitor веде завзяту борбу за «злочини сповнювані на людї» через «неправильности» при 15-лїтній ліквідації селянського банку. З того, що редакция Kurjer-a дала місце особистій справі свого члена, виходить, що ся справа не є зовсім особистою, а за Домбровским та его ображеною амбіцією задля скритикованя статї, стоять інші, важнїйші личности, що хотїли би здискредитувати невідданого радикала. Нагоду, якої шукали, подав їм вже зачіплений редактор, бо вінє вже жалобу до суду против Домбровского. Процес дра Соловія і Домбровского, в яких Брайтер виступає, раз як обжалований, другий раз як обвинитель, не з одного краю відхилить рубець заслони, яка закриває діла «галицької панамі».

— **Новий рід слабости.** В шпиталї в St. Labois в Америці лежить хорий Генрик Сгелбонд. що терпить незвичайну слабість. Незвичайним є се, що сьміє ся голосно від рана до пізної ночи неустанно і не може стриматись від сьміху. Его язик, уста і горло цілком спухли. Лікарї кажуть що то є перший случай того роду слабости, який лучив ся в їх практиці. Догадують ся, що хорий терпить на поміпанє ума і що его хороблива фантазия показує ему щось сьмішного, що его побуджує до того розвеселеня.

— **Що то значить мати промисл... в руках!** На ярмарок в Делятинї дня 31. серпня загости-

ло шістьох панів, маючих промисл в руках. Були се індивідуа звані добре сторожи публічного безпеченства у Львові, або інакше сказавши: львівські злодії, котрих головою був Кесслер. Прибули они сюди, аби дещо заробити. Варстатом їх був пояс одного гуцула, прибувшого на ярмарок для продажу волів, знарядями—їх власні руки. Сі пани побачивши, що гуцул згорнув соточку до пояса, порозуміли ся зараз, в який спосіб єї звідтам добути. Від чого голова шістьох мудрців? Спосіб як би з гори злетів! До відходячого уже з торговиці гуцула приступає один з тих панів і подає єму записану картку. На питанє гуцула, що се є, відповідає, що завізане до віята в Ославах (се-ло коло Делятина). Здивований гуцул оглядає пашір на всі сторони, а через той час віддає сего визваня оперує коло єго пояса. Вкінці діставши гроші до своєї кишені, наказує гуцулови удати ся сейчас до віята і відходять. Гуцул недогадуючись нічогосінько дякує гречно панови і іде до Ослав, де по півмилевій дорозі переко-нує ся, що не має грошей. Тамті пани, діставши гроші до рук, вернули найблизшим поїздом до Львова в товаристві двох жандармів, котрі дізнавшись про все, вилунали чесних проми-словців.

— **3 Угнова** доносять: Дня 31. серпня відбув ся тут вечір пращальний в честь п. Емілія Альбіновського, табулярного канцеляриста при тут. суді. Вечір відбув ся в касиновій сали заходом унів-ської і околичної інтелігенції, при нагоді пере-несеня єго до Калуша з ІХ. клясою рангі. П. Альбіновський був неструженим членом тут. товариств. За єго старанєм основано аматор-ський театр, єго також заслугою є з'організоване пожеарної сторожи. Він яко їх провідних давав їм все примір. Тамтого року в осени при по-жарі передмістя Карівекого поніє навіть тяжкі ушкодження. Тож з смутком приходило всім працювати ся з тим любленим і поважаним всіми чоловіком, однак розказови властий, котрі вмі-ють також єго службові заслуги цінити і пере-несли єго з виспюю рангою, ніхто спротивити ся не може. *Лев Г.*

— **До рускої гімназії в Тернополі** вписало ся: до першої кляси 90 (дев'яност) учеників, до другої кляси 50 (п'ятдесят) учеників. Сі цифри свідчать вимовно о потребі рускої гімназії в Тернополі і заповіджують гарний єї розвиток.

— **Дрібні вісти.** Намістник гр. Лев Півніський вертає дня 10. с. м. до Львова. — В Мокря-них великих, пов. мостиского, мисли понизили страшно вику, овец, конюшину, а навіть можна побоявати ся про осінні заєви. — Медеа з Сі-доліх Скавігіншова, знана в своїм часі з цирку Сидолього для своєї красоти і зручності воль-тижерка, померла в Стрию в 34 році житя. — Заблукану малпу задержано позавчера при ул. Личаківській. — В Яселі відбуло ся вчера відкри-те памятника Косцюшки долота Тадея Болот-ницького. — Дня 2. с. г. у год. 2. поп. побачено над Золочевом балюв з двома людьми, що по-сував ся в напрямі всхіднім. — Надвірнянско-го старосту Галецького перенесено з днем вче-рашнім в став сунічинку. — В президії Магі-страту уділив през. др. Малаховський цивільного вінчання п. Бажко (г-т Шаллер) з панною Леою Райшер. — В Явочамі з причини заліяня копа-лень згинуло до 600 робітників.

Посмертна оповістка

— **Кость Темницький**, студ. II. р. прав, помер по довгій недужі в 21. р. житя, прийнявши Найсв. Тайни. — Похорони відбудуть ся на цвинтар в Кульпаркові. В. с. п.

Наука, штука, література.

Українсько-руска Видавничя Спілка (адр. ул. Чарнецького 26.) проявляє дуже живу діяль-ність. Кожного місяця обдаровує нашу літера-туру новою книжкою, та при с'ім дбає дуже про вибір творів зі заграничних літератур. Досі по-явили ся у видавнях спілки слідуєчі річи:

1. Дезертир і інші оповідання — С. Кова-лева, ціна в оправі 80 кр.
2. Поко́ра (нариси) — О. Кобилянської, (ціна в опр. 70 кр.).
3. Поеми — Івана Франка, (ціна в оправі 80 кр.).
4. Дика пані — Мойассана, (ціна в оправі 65 кр.).
5. Дух часу і інші оповідання Н. Коби-лянської, (ціна в оправі 80 кр.).
6. Полуйка (бориславські оповідання) І. Фран-ка, (ціна в оправі 70 кр.).
7. Голод — Кнута Гамсона, (ціна в оправі 1 зр. 10 кр.).

Як знаємо, друкують ся і небавом вийдуть друком поезії Лесі Українки. Буде се збірка роз-кинутих по різних журналах поезій — та крім сього увійдуть у неї у більшій часті нові річи, досі нігде не друковані. Леся Українка, як знає-мо, наближаєт ся до верхка своєї поетичної творчости; кожда поема, що виходить тепер з під єї пера викликає у нас лише подив, то-ж

шире Спасибіг Видавничій Спілці, що взяла ся до виданя єї поем.

Мусимо також звернути увагу читаючої публіки на останні три виданя. Дух часу і Полуйка написані з таким артизмом, з таким званем людської душі та житя, що читаєш і не оглянеш ся, як слеза заблщить у твоїх очех! — Голод — Кнута Гамсона, се істория голод-ного літерата, що не може найти нігде місця і з голоду майже гине. Його стан є такий безна-дійний, що навіть їди не приймає замллий жо-лудок. З'їв котлет по кількодневім пості і му-сів його викинути. Замітне то, що автор по тяж-кій школі житя не дає йому згинуті. Чудова сеся повість є одиноким взірцем північних лі-тератур у нашім перекладі тож повинна вона найти ся в кожній образованій українсько-русь-кій родині. Про оригівальні річи ніщо вже й не згадуємо. Се розумієт ся само собою!

Телеграми.

Відень, 4. вересня. З Градця пишуть, що п. Кальтенесгер зложив мандат посла до дер-жавної Ради і до Союму, та що наміряє усуну-ти ся цілком від політичного житя. Причиною до того кроку мають бути сильні напади на не-го зі сторони німецьких народовців.

Відень, 4. вересня. Засіданє клубу като-лицкого людового сторонництва скликано на 10. с. м. до Відня. Предметом нарад має бути «ста-новище сторонництва зглядом прави-тельства по випадках в останних ча-сах».

Александрия, 4. вересня. Зайшов ту випа-дачок чуми.

Йоганесбург, 4. вересня. Арештовано тут Пакермана редактора часописі Leader під заки-дом зради стану. Крім сього увязнено багато агітаторів.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

ГАРАСЬКО,

або талан і в неволі.

Повість в етиках

Михайла Макаровського.

Вісти про неволю.

(Далі.)

XX.

Но краля каже: «Се брідня;
Хоть по шляхах і залогі,
Но єсть і ті, що для немочи
Готові кинуть ся що-дня,
Аби що-небудь заробити,
І за горючий заріботок
Себе, жінок своїх і діток —
І зодягти і прокормити,
Як тільки прийдець ся втікати,
То я із сих найду проїдоху;
Суну сього, того потроху
І він готов нам помагати.
Та й Грек оди тут пожива,
Захожий, не на добич взятий,
Бувалий дуже і багатий,
Народу перша голова.
Він з татусем моім служив,
Ходив на промисел, в поході,
Пускавсь в пустині і за води,
І всякого добра нажив.
Він, знавши всю мою біду,
Колісь казав: Тікай небого!
Од брата для тебе лихого,
Сам, куди хочеш, проведу.
Чогож тепер боляє ся нам,
Колі все добре можно мати?
Грек ласку рад, нам оказати,
Взять, провести, як знає сам.
Казала й мала ще квилить...
Но брат приїхав, гук озвав ся:
Гарасько до овец побрав ся,
Вона-ж до хворой летить.

XXI.

В сю пору очі чабана
Уже ватаги отцурались,
До кралі тільки поривались,
К двору, де живе вона.
На другий день він на горі
Заліг, нудивсь, телеслав ся,
Заходу сонця дожидав ся,
І сходу тихой зорі.
Як тільки вечір наступав,
Минив ся світ по небосклону;
Гонив ватагу до загону,
І шляхом на сопілку грав,
Тоді Черкесочка з сінець
На двір як мушка вилтала,
Шаталась, будім наглядала,
Або лічила всіх овец...
А шлялась, мялась для того,
Щоб поглядіть на милодана,

Сунуть, що малось, із кармача,
Та послі і обнять його.
І от, сі штуки викидає
Порою кралі удавалось,
І веселити ся трапилось,
І в купі з милим горювать.
Не раз їх місяць заставав
В саду, крій бука і тополі,
Або у лип на низькодолі.
Отрадним світлом обвивав,
І мов тужив, що з козаком,
Дівчина нудить, скучає,
А зла невольенька мішає,
Зложить з ним руки під вінком.

XXII.

Одначе парень веселивсь,
Що вірну ма на все помогу;
Готовивсь нищечком в дорогу,
І Богу про успіх моливсь,
Та обіщавсь, як тільки він,
Отчизну судить повидати:
Купить для церкви тульський дзвін;
Мерисис швидче охрестить,
І з нею зараз повинчат ся;
Робить, трудить ся, побивать ся,
І вік любовно з нею жить
Черкеска-ж коїла своє:
Шкатули братні підглядала,
І як лисиця розглядала,
Що дучше в них і краще є,
Осталось тільки для путі
Щасливу вглядать годину,
Для вюку підобрать скотину,
І ввесь припас к тому найти.

XXIII.

А Байзетові і в сні
Не спивилось, що сестра змандрує;
На другий день він їй дарує
Сережки добрі й два перстні,
Що зараз в набагах достав.
Гараськови-ж чекмінь сукошний,
Та пояс з ніжками червоний,
На руку кинувши, сказав:
«Отсе й тобі гостинець мій,
Чабане вірний пильновитий,
За те, що скот у мене ситий,
За догляд у ватаги твій.
Як схочеш далі так служити,
То будеш знати, що твій хазяїн,
Не той у мурі Россіянин,
Що за алтин при дні дружить;
Забудеш: драгі постони
Або із лик нікчемні ланті;
Сірак, пошарпаний на клапті;
Плуг з бороною і волі».
І тут-то кинувсь на коня,
Помчав тя стрілкою до дому,
А парню воля молодому
Сьміяєт ся з ласки до півдня.

XXIV.

Тепер настала тишина,
Ожив ся Байзет в господі,
Не дума о своїй пригоді,
Ні він, ні вторая жона.
І всі Черкеси в табуні
Легучих коний попускали,
Запас і зброю в хижі склали;
І голодрабці і пани
Осіли ся; один дозір
По граням, по шляхам літає,
То стійми стоя поглядає
На руську лінію із гір,
Проїшло пів літа і нема
Ні думу відтіля, ні пилу;
Кубань мовчить; Москаль на силу
Надїєт ся і мов дрима.
Но тут-то осїнь нанеслась;
В борах, садах — дерева голе;
Темніє луг, чорніє поле;
З Кубані туча піднялась.
Летять гінці мов на крилах,
Б аулах лемент роздаєт ся;
Москаль піднявсь, Донець несеть ся;
На гибель нашу і на страх.
«До зброй Черкеси!» гук гремить:
«До коний! та мерціей сідайте,
Жінок і діток покидайте,
Ходім свободу боронити.
Одні каліки та діди
Останесь, будьте на сторожі;
Хлопятаж в стій хоч трохи хожі,
За ружжя, ш-шки, жай сюди!
Гувем огулом на врага,
Різнем, рубнем, що зможуть сили,
За віру, предківські могили,
За поле, саклі і луга;
Хто з ними зараз полине
Сьвятиню общу ратувати,
Той буде честь добич мати,
А судень кари не мине».
От позбірالی ся, і в путь
Летять, земля від їх трясеть ся,
Як хмяра курява несеть ся,
І чорні луга гудить.

(Далі буде.)

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	1:55	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	2:08	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний				
7:10	з Зимної-води	2:45	до Іцкан (Галацу, Ясс, Бухарешту) Сучави				
7:40	з Янова	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)				
7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9:25	до Янова				
8:05	на дв. головний	9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.				
8:15	з Сокала, Рави рускої	9:53	дв. гол.				
1:30	9:00 з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	10:10	до Белця, Рави рускої, Сокала і Любачова				
	11:15 з Ярослава і Любачова	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята				
1:50	11:55 з Іцкан, Чернівців і Станиславова	2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята				
	1:01 з Янова	9:45	до Іцкан (Ясс, Бухарешту)				
	1:40 зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно	3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Рипів				
2:20	5:15 з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.				
2:35	5:40 на дв. голов.	3:20	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.				
	5:55 з Сокала, Белця і Любачова	3:26	до Зимної-води тільки від 7. мая до 10. вер.				
		5:25	до Брухович				
			до Ярослава				
Ніч		Ніч					
8:45	6:10 з Кракова (Відня) Самбора, Хирова	12:50	6:21 до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави				
	6:20 з Іцкан, Сучави		6:40 до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.				
	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50 до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.				
	7:58 з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		7:00 до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша				
	8:15 з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:10 до Сокала і Рави рускої				
	8:14 з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:20 до Тернополя дворець головний				
	9:21 з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:42 дворець Підзамче				
	9:55 з Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту		7:47 до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900				
12:30	10:10 з Чернівців, Іцкан (Бухарешту), Сучави		8:35 > > > 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.				
	10:08 з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		9:10 > > > 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.				
	10:25 на дв. голов.	2:36	10:40 до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави				
	10:30 з Лавочного (Пешту) Хирова		10:50 до Кракова (Відня, Варшави), Сянока				
	12:10 зі Скольного, Калуша		11:10 до Підволочиск, Бродів дв. головний				
	3:05 з Підволочиск на дворець Підзамче		11:32 > > > дв. Підзамче				
	3:30 на дворець головний		4:10 до Кракова (Відня, Берліна)				
2:16	6:00 з Кракова (Відня), Самбора, Сянока		5:50 до Брухович від 7. мая до 10. вересня				

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Краєцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу паперів вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 85 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійши зарядження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Рік заснованя 1892.

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Віросов, Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарські знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих.

Став фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1898 виносить:

Фонд резервовий	96.775 зр. 05 кр.	} 206.880 зр. 57 кр.
Резерва премій	64.263 „ 12 „	
Фонд основний	45.000 „ — „	
Резерва спеціальна	842 „ 40 „	

Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроблемно. До кінця 1898 року виносили виплачені шкоди 527.790 зр. 67 кр. Поліси «Днѣстра» приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту «Днѣстеръ», стоваришенє з обмеженою порукою, уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні за інтабуляцією або порукою двох відповідних ричителів, до сплати в ратах на 3 до 10 літ і приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%. Уділ членський виносить 25 зр., вписове 1 зр. Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстрѣ». Інформації уділяє Дирекция листовно.

Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»).

Інформації і посередництво до заключеня обезпечень житєвих в найкористнійших комбінаціях.

Позички на житє і на будівництво, на вилки, на оздобу будинків, на оздобу садів, на оздобу парків, на оздобу скотарств, на оздобу садів, на оздобу парків, на оздобу скотарств.

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ
Драма з галицного еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сільського житя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міського побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. акті опрацьована після німецького.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Сольо-терно

оповіданє з льотерийних пригод.

Ціна книжки 15 кр.

На поchtову пересилку 5 кр.

У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Галицкый КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентовує їх по

4 1/2% на рік.

Адміністрация

„РУСЛАНА“ **ГЛЯДАЄ**

АНОНСЕРА

Зголошувати ся в Адміністрації (ул. Ліндого ч. 5 партер)

між годиною 3-ою а 5-ою по полудни.